

Закупљени егзистенцијалним проблемима, политичком јаловом какофонијом у Србији, светском економском кризом и порастом тероризма у свету, заборављамо да је септембар на прагу.

Почетак школске године у свим основним и средњим школама Србије отвара бројне, родитељима давно познате, проблеме и подсећа на прецизну мисао Бертранда Расела да је “Образовање (било и остало) привилегија богатих.”

Велика већина Србије, сиромашна, уморна од ратова, бомбардовања, агресивног комадања српског меритума ипак и даље верује да се знањем и културом освајају значајнији простори од оних које су велике силе давно на мапама зацртале.

У вечној нади за бољим сутра, родитељи се спремају у истинску борбу за набавку школских уџбеника и прибора, куповину топлије гардеробе и обуће, организацију чувања-исхране најмлађих школараца, одвођење и довођење из школе, слободних активности, па организацију учења, слободног времена, те здравствених и културних активности.

У неким бериђетнијим временима све ово био би мало већи захват из породичног буџета који би се вештим економисањем ублажио за пар месеци. Данас се то многим чини неизводљивим и питање је, не само за родитеље већ више за режим и економску елиту, како ће деца незапослених, сиромашних, добити елементарне услове (уџбенике и прибор) за полазак у школу.

Компјутери уместо шницле

Недавна изјава министарке телекомуникација Јасне Матић да ће све школе у Србији бити опремљене новим компјутерима, неодољиво асоцира на изјаву Марије Антонете да “ако нема хлеба, (раја) треба да једе колаче“, с обзиром на то да у многим школама не постоје ни тоалети, ни парно грејање, ни физкултурне сале, ни кухиње и да су по

званичним статистикама многа деца потхрањена уз само два obroка дневно!

Потребно је много мудрости и храбрости да се поставе приоритети те да се прехране, здравственим надзором обухвате и ишколују деца. Добављачи компјутера могу да се лише профита за неко време, а опрему која брзо застарева могу да по сниженим ценама понуде тржишту.

Врло неозбиљно, за државу погубно, јесте затварање ђачких амбуланти при школама или повећање дневне квоте прегледа лекарима. Заборавља се неопходност сталног здравственог просвећивања и подизање здравствене културе младих, што угрожава целу младу популацију данас, али и њихове потомке сутра.

Нису довољна спорадична предавања, емисије или скупе ТВ рекламе актуелних режимских маркетиншких агенција, потребан је стални превентивни рад тимова лекара, психолога, наставника и родитеља. Да се није промишљено и озбиљно радило сведочи број младих наркомана, алкохоличара, пушача, али и све веће насиље у самој породици, па децу, нажалост, све чешће треба заштитити и од самих родитеља.

А од малих порока, у оваквим поратним кризама, због незапослености, примитивних медија, беде, осионих економских и политичких „елита“, множе се и нарастају озбиљни друштвени проблеми.

Сан и јава

Мада би се помислило да су ученици приватних школа и факултета поштеђени ових брига, то није тачно, јер приватне образовне установе ничу као печурке после кише, док је све више родитеља који кредитима школују децу. Како уплате родитеља касне, наставници и на приватним образовним установама по неколико месеци не добијају плате, што се одражава на квалитет предавања, међуљудске односе и знање које се преноси.

Интересантно је да се многи родитељи, због статусног престижа, одричу сопствених

елементарних потреба како би потомцима дали боље образовање и статус. Нема хистерије као у Јапану где се ђаци ригорозно припремају за пријемне испите још од јаслица и цела нација дрхти током пријемних испита.

Но како се тржиште рада сужава, што због убрзаног технолошког развоја, што због светске кризе, све више младих спремно је да учи и више и боље како би се упустили у утакмицу за икакво или само боље радно место.

Разочарања настају када се суоче са реалношћу у којој државна секретарка годинама обмањује јавност да има факултетску диплому, директорима државних медија и многих институција те дипломе су сувишне, а многи министри и народни посланици, сем непознавања српског, званичног језика у држави Србији нису упознати с материјом којом се баве и интересима државе чије интересе треба да бране.

Сви заједно са ЕУ и САД пали су на испиту патриотизма, етике и човечности, када су дозволили да српске средњовековне манастире на КиМ чувају они који су их палили, а који су амблем УЧК заменили амблемом косовске полиције.

Сами су себе обрुकали и Ветон Суроји и сви интелектуалци на КиМ који прећутно одобравају овај злочин.

Најбоља радна места (министарства, влада, агенције, дипломатија, спољна трговина, банке) и даље су у Србији резервисана за децу „проверених“, махом ДБ кадрова, устоличених у свим странкама и актуелном режиму.

Хаос у Србији данас резултат је њихове „стручности и знања“, али и негативна порука младима који су озбиљним радом и одрицањем стекли знање: да су важнији партијска књижица и „ћађино комунистичко подријетло“.

Није реткост да су баш те „ћађе“седеле у Народном позоришту одмах по ослобођењу када их је с бине Моша Пијаде упозорио да обују чизме, престану да љуште јабуке, плуцкају и да не добацују глумцима на сцени „јер то није прави живот“. У Народном

позоришту тврде да поседују фоно-запис. Да је тада било више камера и да су смели да снимају те јуноше, вероватно би све наликовало Шекспировом „Глоубу“ у коме су глумце гађали оглоданим батацима и огрисцима јабука. Истина, неколико векова раније.

Свеопшта негативна селекција и комерцијализација пренела се и на образовно издаваштво.

Забрињавајуће делује мноштво уџбеника и радних свезака, разних издавача, често из увоза, који не задовољавају педагошке критеријуме, врве од лексичких и граматичких грешака, трају онолико генерација колико дотични приватни издавач плати наставнику аквизитеру. Министарство образовања као да је у овом домену изгубило своју одговорну улогу.

Током године, из истих разлога, многи наставници сарађују и са туристичким агенцијама у организовању рекреативних настава и екскурзија.

И онда, ама баш сваког септембра, више од тридесет година, освану у штампи наслови „Торба ђака првака тежи седам килограма, угрожено здравље малишана“. И онда, сваке године, родитељи акламацијом, као да су у Скупштини, гласају за одлазак на скупе рекреативне настава, екскурзије у иностранство. Више једнодневних излета по граду и околини уз заједнички рад наставника и родитеља били би јефтинији и, ако се добро осмисле, педагошки оправданији.

Много већи проблем лежи у одабиру и начину представљања градивних јединица, поступности, стилу и језику, методолошкој обради вежбања, утврђивању градива, што је у највећој мери препуштено наставницима. Не само шта и како се предаје, већ неминовно је питање и ко су људи којима је поверен најважнији задатак образовања и васпитања младих. Свеукупно добро образовање, здравље наставника, позитиван однос према деци, колегама и родитељима, заједници, полазиште су и основни предуслов за неопходну емпатију и успешан рад.

Евидентно ниска примања наставника, те њихов пауперизован положај у друштву, негативно утичу на квалитет живота, стално образовање и очување здравља. Нема изгледа да ће се у догледно време проблем санирати.

Страначки утицаји на избор наставника, директора, па и чистачица, доводе до театра апсурда на терену: високим просветним наградама и материјалним добрима, награђују се директори блиски „главатој господи“ (П. Кочић) без реалних успеха у просвети, познатији као главни актери локалних вицева о лиферантима креда, кромпира и осталих школских потрепштина.

Све то, више него очигледно, погубно утиче на радну атмосферу и угрожава васпитне и образовне процесе, истовремено даље урушавајући кредибилитет просветних институција.

Образовна улога филма

Невероватно је да и ученици који живе у Београду мало знају о миленијумској историји града! Или да у ери електронских медија држава Србија не снима дечје филмове, екранизује биографије наших научника, уметника, угледних политичара... Да ли сте икада на Хистори ченелу (History Channel) видели нешто позитивно о Србији и њеним прегаоцима!? Никада. Па, како бисте и могли ако државна телевизија то не чини, а поседује све могућности?

Колико год се позивали на Европу, ништа корисно од те Европе да прихватимо: да ли неко може да наброји колико филмова, серија, документарних филмова су Енглези снимили о Елизабети Првој?

Безброј и стално се емитују.

У Србији нема филма о Јефимији, царици Милици, Јерини, цару Душану, кнезу Лазару, Бранку Радичевићу, Црњанском, Десанки Максимовић, Милени Барили, Пупину, Тесли, Милеви Ајнштајн, Милунки Лазаревић, Јованки Бјеогојевић...

Посебан парадокс чине уџбеници страних језика који, што је и нормално, ако су

штампани у Британији, промовишу културне вредности Велике Британије. Тако наши школарци све изуче о Њ.К.В. Елизабети, Тауеру, Парламенту, Шекспиру, а да појма немају о сопственој историји и култури, економији, политици, које би представили странцима с којима ће се дружити, трговати, сарађивати.

Британци одлично знају своју историју и одавно им је досадило да их стално испитују о истим темама (краљица, Темза, Биг Бен).

Од страних речи многи наши министри одмах су к срцу примили и вазда вежбају реч бенефит (корист, вајда ,ћар). А и лежи им!

Проф. Наум Димитријевић, англиста, методичар светског гласа, често истиче да државе као Француска, које раде на очувању националне свести, саме (тј. кроз тимове научника) креирају уџбенике по неколико година, уз стално тестирање. Тек када се након периода провера искажу добри резултати, уџбеник се објављује и користи у неколико генерација. Код нас су измене аутора честе и ретко се уџбеници користе више од једне генерације.

Писање уџбеника постало је изванредна „тезга“ па има „омнипотентних“ амбасадора који раде више послова истовремено: представљају Србију, „бране“ нас у Хагу, а уз све то, стигну да напишу и уџбеник за основце који одмах буде награђен позамашном сумом новца.

Зарада од око 10.000 евра месечно заиста спада у ретке привилегије у сиромашној Србији.

Када заврше мандат, наградиће их и они којима такви резултати одговарају. То, сасвим сигурно, неће бити српска деца и омладина.

Овакав, и слични примери анулирају кредибилитет актуелног режима и невоспитно утичу на омладину, чак и ако и када се уџбеник покаже добрим.

Време насиља

У западним земљама уобичајено је да децу од куће до школе возе школски аутобуси или их родитељи предају и преузимају од наставника. Уколико држава нема таквих могућности, потребно је да се родитељи организују и због опасности на улицама и у саобраћају преузму праксу праћења деце у школе.

Посебно када се има у виду број младих нарко-дилера који круже око школских капија.

Недопустиво је да се деца сама, што је честа слика, у вечерњим сатима превозом враћају из школе или са рекреације. Такође треба отворено упозорити родитеље да је прошло време када су малишани смели да се увече играју испред својих кућа на улицама. Пљачке, брутално отимање ташни, телефона, патика, редовна су појава те је обавеза родитеља да децу стално „држе на оку“.

Како сви немају бака сервис, јевтиније је удружити се с комшијама и платити неког поузданог да бди над малишанима док су родитељи на послу.

Не треба децу саме пуштати да шетају љубимце по Кошутњаку, Топчидеру, Калемегдану, што због психички болесних особа које туда лутају, што због чопора луталица.

Током јула на Ади је, због врућине и дијете, колабирала дванаестогодишња девојчица. Другарица ју је тако онесвешћену оставила и отишла да нађе помоћ. Шта би се десило да је наишао неки лажни лекар и однео је пре но што је права помоћ стигла!? У помоћ су прискочили власници локала. Стигла је и хитна помоћ.

Родитељи, ни после свега, нису нашли за сходно да дођу и одведу дете на Карабурму!

Безбедност младих

Пише: Данка Којадиновић
недеља, 08 август 2010 12:29

Многи родитељи, неки због раног одласка на посао, неки због немарности, не испраћају децу доручком (макар чајем и двопеком) нити им пакују јабуку за ужину. Најчешће им тутну у руке новац за пекару. Ако у самој школи не постоји продавница, сваки излазак на улицу излаже малишане опасностима.

Овако озбиљна криза намеће потребу додатних бесплатних квалитетних obroка за децу и омладину током наставе, чиме треба да се баве локалне власти и просветне и здравствене установе.

Вечерњи изласци морају да буду ограничени примерено зрелости и узрасту. Ако то родитељи нису у стању да спроведу, потребна је шира друштвена акција, јер ама баш нигде у свету нема оволико деце на улицама у касним сатима, поготово током радних дана.

И док су на западу бандере препуне огласа којима се траже нестала деца, код нас као да се такве ствари не дешавају.

У времену када се људи киднапују због продаје органа или за бело робље, потребно је подићи ниво безбедности у сваком дому, школи, дворишту и игралишту.

Посебно треба смањити, најбоље уклонити све фотографије, деце посебно, обавештења о путовањима, кретању, контактима, никада се не зна ко све те податке може да злоупотреби.

Одговорност за безбедност и здравље младих лежи на свима: од породице до друштва а посебно најодговорнијих, председника владе и државе.